

Nr 213.

Av herr **Vennerström**, om skrivelse till *Kungl. Maj:t* angående beredande åt arrendatorer m. fl. i Norrland och Dalarne av utsträckt rätt till jakt och fiske för husbehov.

Vid 1919 års lagtima riksdag motionerade jag om en undersökning, huruvida och i vad mån utsträckt rätt till jakt och fiske för husbehov måtte, utan skada för rationell jakt- och fiskevård, kunna beredas arrendatorer, torpare och deras vederlikar. Till stöd för detta yrkande anfördes, att jordägarnas rätt att låta jakträtten vara beroende av särskilda avtal mellan ägare och brukare i regel hade brukats så, att den förre i arrendekontraktet förbjudit den senare all jakträtt å den arrenderade marken. I kontraktet mellan ett stort norrländskt bolag och dess arrendatorer finns en paragraf av denna lydelse: »All jakträtt förbehålles jordägaren ensam, och vare arrendatorn skyldig att till jordägarens tjänstemän anmäla, då jakt där obehörigen utövas.» Dylika kontraktsbestämmelser torde vara regel. Då bolag äga en tredjedel av Norrland; monopoliseras sålunda jakträtten i mycket avsevärd grad åt bolagen och dess tjänstemän. Även arrendatorernas rätt till fiske är mycket begränsad. Jakt och fiske äro ofta för arrendatorerna ett oumbärligt näringsfång. Särskilt under nödtiden för de fattiga arrendatorerna är det tillskott till livsuppehållet, som hämtas ur jakt och fiske mycket betydelsefullt. För bolagens tjänstemän återigen är jakten och fisket huvudsakligen en nöjessak. Därför borde begränsningen av arrendatorernas och med dem likställdas rätt till jakt och fiske kunna betydligt lättas.

Motionen vann understöd av jordbruksutskottets majoritet. Utskottet fann för sin del frågan om beredande åt arrendatorer, torpare och deras vederlikar av utsträckt rätt till jakt och fiske för husbehov behjärtansvärd. Utskottet ansåg det vara av icke obetydlig vikt för dessa personers uppehälle att äga lagbestämd rätt till jakt och fiske för husbehov. Med hänsyn

till en rationell jakt- och fiskevård ansåg sig dock utskottet böra begränsa motionens giltighet till arrendatorer, torpare och vederlikar i Norrland och Dalarna. Med dessa landsdelars stora vidder torde icke där en utsträckning av jakt- och fiskerätten i enlighet med motionens syfte innebära någon fara för en rationell jakt- och fiskevård. I de sydligare mera tätbefolkade delarna av landet syntes däremot en vidgad jakt- och fiskerätt enligt utskottets mening utgöra ett bestämt hinder för en rationell jakt- och fiskevård.

Utskottets förslag bifölls i andra kammaren men avlogs i första kammaren. Vid 1920 års riksdag väcktes ånyo en motion i samma syfte, varvid yrkandet formulerats i full överensstämmelse med jordbruksutskottets förslag vid föregående riksdag. Jordbruksutskottet biträdde även nu samma hemställan. Blott tvenne av utskottets ledamöter reserverade sig och yrkade avslag. Liksom år 1919 bifölls förslaget av andra kammaren men avlogs av första kammaren.

Det väsentliga skäl, varpå första kammarens majoritet grundade sitt avslag, var farhågan, att ett bifall i enlighet med motionens yrkande skulle komma att skada jaktvården. Man hänvisade till, att redan nu tillgången på villebråd hade gått i hög grad tillbaka. Man rent av befarade att ett bifall till motionen vore liktydigt med villebrådsstockens så gott som fullständiga utrotande. Detta påstående innebär en oerhörd överdrift. För det första må erinras, att i motionens yrkande uttryckligen betonades, att utredningen skulle ta sikte på en sådan utsträckning av rätten till jakt och fiske, som kunde åstadkommas »utan skada för en rationell jakt- och fiskevård». Genom denna formulering av yrkandet är det ju så klart som möjligt sagt ifrån, att utsträckningen av denna rätt icke får äventyra jakt- och fiskevården.

För det andra må erinras, att rätta och lämpliga metoden att tillgodose jakt- och fiskevårdens berättigade intressen icke är att avstänga eller hindra en viss samhällsgrupp från utövandet av detta näringsfång. Om villebrådsstocken gått i hög grad tillbaka, så kunna statsmakterna finna rättfärdigare och verkningsfullare medel för åvägabringande av en ändring till det bättre, än att låta jakten och fisket förbehållas åt en mera välbärgad samhällsgrupp och till avsevärd del fränhändas en mindre välbärgad samhällsgrupp. Detta är en klasslagstiftning i dålig mening. Den rationella jakt- och fiskevården tillvaratages bäst och villebrådsstocken skyddas säkrast genom att statsmakterna antingen inskränka tiden för den tillåtna jakten eller också ännu hellre för någon tid helt fridlysa vissa ädiare villebråd och förbjuda all fångst. Ett sådant skydd drabbar alla lika.

Med denna motivering hemställes,

att riksdagen må i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville utreda, huruvida och i vad mån utsträckt rätt till jakt och fiske för husbehov må, utan skada för en rationell jakt- och fiskevård, kunna beredas arrendatorer, torpare och deras vederlikar i Norrland och Dalarne samt för riksdagen förlägga det förslag, vartill denna utredning kan föranleda.

Stockholm den 21 januari 1921.

Ivar Vennerström.

